

Sławomir Jastrzębski

Gródek Nadbużny, gm. Hrubieszów,
woj. zamojskie. Stanowisko 1C

Informator Archeologiczny : badania 19, 20

1985

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Stanowisko zostało odkryte przez dr E. Kempisty w 1981 r. w czasie badań powierzchniowych ZEK IHKM i PMA. W latach 1981-1983 przeprowadzono tu badania sondowe. Lokalizacja i charakter materiałów sugerują, że jest to znana z literatury stanowisko Moczyska /niem. Höster Wiesem/. Stanowisko zajmuje południowo-wschodni płaski brzeg wyspy, leżącej w południowo-wschodniej części Łąk Staświńskich, którą od zachodu opływa rzeka Pamer.

Wykop o wym. 25 x 1 m /zbadano 31 m²/ przecinał prostopadło brzeg wyspy, obejmując wypłaszczenie, skłon i mięg torfowiska. Brzośną część wyspy przykrywa czarny, całkowicie rozłożony, spiazszony torf, sięgający od 30 do 80 cm powierzchni. W jego spągu występują kamienie i grudki wapienia jeziornego. Torf ten zalega na ukośnych przewarstwiach piasków i żwirów, będących pozostałościami wczesnolodowcowych plaż jeziornych. Na skłonie brzegu pod warstwą czarnego torfu przebiega cienka warstwa brunatnego średnio rozłożonego torfu, którego rozdrobnione reszki przesycają leżące pod nim piaski jeziorne. W niedokładnym miejscu eksploatacją obejmującym właściwą mięg torfowiska czarny rozłożony torf przewarstwiony był gliną, pod którą pokazał się słabo rozłożony torf brunatny. Niemal wszystkie zabytki zalegały w czarnym spiazszonym torfie, a związane z jego spągiem grupowały się głównie w pobliżu zabudowy brzegu.

Najliczniejszymi znaleziskami są kości, chociaż silnie rozdrobnione /19. 598 szt./ . Znaczną ich część stanowią kręgi rybie, których udział wzrasta wraz z głębokością. Równie rozdrobniona ceramika /1. 767 szt./ jest bardzo zróżnicowana. Przeważa ceramika kultury narwińskiej z obfitą domieszką roślinną, łączoną również z mierzwiakami albo tłuczniem. Są to: garbki o ledwie zaznaczonym esowatym profilu, ornamentowane rzadko rozmieszczonymi w górnej części naczyń pionowymi lub ukośnymi liniami pociągniętymi pątyka lub odcisków palców oraz misy /?/ o niemal prostych ściankach, karbowane na krawędzi. Z pozostałej ceramiki występowały m. in. fragmenty z pionowymi odciskami sznura, z głębokimi odciskami pojedynczego stempla pod krawędzią, z odciskiem sznura obwijanego. Wszystkie odkryte dna są płaskie. Większość materiału krzemionkowego /782 szt./ jest mikrotylityczna. Przeważają szroki: półtylczaki skośne, trójkąty rozwartokątne, niesymetryczne trapezy, trójkątne grocki neolityczne z wypukłą podstawą retuszowaną przykrawędziem oraz z podstawą prostą retuszowaną powierzchniowo i zębata. W podobnej proporcji występują drapacze, skrobacze i widrowce. Z zabytków kościanych znaleziono: rogową siekierę z jednostronnie ściętym ostrzem, 4 odcięte parostki rogowe o wygładzonych ostrzach, piawik /?/ z kości śródotopia z dwoma otworami, iglicę /?/ z kości długiej z otworem pod główką, harpun /?/ z wyłamanymi zadziórkami oraz kilka fragmentów gro-tów lub szydeł. Jedyny zabytek barastynowy to guz z "V"-kształtnym otworem zacinany na krawędzi. Częstsze są ozdoby z wapiennych: skamielin: guz z "V"-kształtnym otworem, zawieszka oraz paciorki rurkowate i pierścieniowate.

Badania będą kontynuowane.

GĄSKI, gm. Gniewkowo
woj. bydgoskie
Stanowisko 18

patrz
okres lateński

GRÓDEK, gm. Hrubieszów
woj. zamojskie
Stanowisko 1C

patrz
okres wpływów rzymskich

GRÓDEK NADEBŹNY, gm. Hrubieszów
woj. zamojskie
Stanowisko 1C

Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej
w Lublinie
Katedra Archeologii

Badania prowadził dr Sławomir Jastrzębski, Finansował BARDZ w Zamościu. Trzeci /domy/ sezon badań. Osada kultury pucharów lejkowatych.

Pracami objęto obszar o łącznej powierzchni 112 m² stanowiący poszerzenie w kierunku zachodnim i północnym terenu badanego w dwu poprzednich sezonach. W północnej części wykopu natrafiono na południowo-wschodni narożnik wykopów z sezonów 1954-1957 /badania J. Kowalczyka/.

Łącznie poddano eksploatacji 23 nowe obiekty oraz zakończono prace przy 5 obiektach rozpoznanych częściowo w ubiegłych sezonach. Na szczególną uwagę zasługuje uchwycenie rowu, zarejestrowanego już wcześniej w badaniach J. Kowalczyka. Przebiega on lekkim łukiem przez kulminację wzdłuża zajętego przez osadę; jego szerokość waha się pomiędzy 3,0 - 1,8 m, głębokość wynosi 1,8 m od stropu. Dolna część rowu posiada przekrój trójkątny, a występujący tu materiał zabytkowy należy w całości do kultury wołyńsko-lubelskiej ceramiki malowanej. Górna część rowu posiada przekrój niekwaśny i wypełniona jest materiałem kultury wołyńsko-lubelskiej i kultury pucharów lejkowatych. Rów przecinają cztery obiekty tej ostatniej kultury. Uchwyciono także cztery dalsze układy stratygraficzne pomiędzy obiektami kultury pucharów lejkowatych.

Zgromadzone informacje podświadczą istnienie na badanym stanowisku samodzielnego osadnictwa cyklu lądzielsko-pułgareckiego oraz długotrwałość i wielofazowość osadnictwa kultury pucharów lejkowatych. Obok bogatych materiałów wymienionych wyżej kultur w trakcie badań zarejestrowano dalsze importy malowanej ceramiki kultury trypońskiej, fragmenty ceramiki i narzędzia krzemienne kultury strzykowskiej oraz kolejny jamowy grób ciałopalny kultury kutyńskiej z IV-V okresem epoki brązu.

Skamieniałości znajdują się w zbiorach EA UMCS.